

Vlaamse
overheid

SARC

Strategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Advies

**Sectorraad Sociaal-
Cultureel Werk**

16 december 2016

Advies over de Beleidsbrief Cultuur 2016-2017

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk van de SARC brengt op eigen initiatief advies uit over de Beleidsbrief Cultuur 2016-2017 van Vlaams minister voor Cultuur Sven Gatz. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk behandelde de Beleidsbrief op zijn plenaire vergadering van 25 november 2016. Het advies werd gefinaliseerd via schriftelijke procedure

Advies

Bij een algemene lezing van de Beleidsbrief Cultuur 2016-2017 merkt de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk een grote vaagheid op; rond verschillende beleidsinitiatieven blijft de beleidsbrief zeer oppervlakkig. In wat volgt gaat de sectorraad dieper in op een aantal strategische en operationele doelstellingen die uitbreiding of verdere concretisering vragen.

SD 2: Ondernemerschap, alternatieve financieringsvormen en professionalisering in de cultuursector stimuleren.

Op 12 juli 2016 bracht de SARC advies¹ uit bij het Witboek aanvullende financiering. In zijn advies vraagt de raad onder meer toegang tot het instrumentarium voor de brede culturele sector en dus ook vzw's. Zo is het opportuun om onder meer de kmo-portefeuille, de aftrekbaarheid van giften en cross-sectorale samenwerking zo breed mogelijk toegankelijk te maken. In zijn advies reikt de raad daarnaast nog bijkomende elementen aan die kostenbesparend kunnen werken en die niet opgenomen zijn in het witboek maar die te maken hebben met de financiering van de culturele sector en/of met een aanpassing van de fiscale regelgeving.

In de beleidsbrief leest de sectorraad onvoldoende aansluiting met de sociaal-culturele sector. De sectorraad herhaalt zijn vraag om bij de verdere uitwerking van de voorgestelde beleidsaccenten in een conceptnota 'Aanvullende Financiering en Cultureel Ondernemerschap' voldoende oog te hebben voor een brede benadering van de culturele sector. Het aangereikte instrumentarium moet toegankelijk zijn voor de brede culturele sector, ook aansluiting met vzw's moet onderzocht worden.

¹ SARC Algemene Raad, *Advies bij het witboek aanvullende financiering*, 12 juli 2016, [<http://www.cjasm.vlaanderen.be/raadcjasm/AR/adviezen/20160712-advies-witboek-aanvullende-financiering-cultuur.pdf>]

De sectorraad herhaalt ook dat subsidies de belangrijkste financieringsbron moeten blijven. Organisaties moeten een optimale capaciteit kunnen uitbouwen, gegarandeerd voor een minimale duur, om het eigen DNA succesvol te kunnen ontwikkelen. Pistes voor aanvullende financiering moeten daarom steeds bijkomend zijn ter versterking van de bestaande ondersteuning.

Bij de beleidsplannen omtrent alternatieve/aanvullende financiering mist de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk aansluiting met de sociaal-culturele sector. De sectorraad verwijst naar het advies van de SARC over het Witboek aanvullende financiering. Dit advies bevat een aantal concrete aanbevelingen om aansluiting met het brede culturele veld te garanderen. Als algemeen aandachtspunt stelt de sectorraad dat pistes voor aanvullende financiering steeds moeten dienen ter versterking van de bestaande ondersteuning.

SD 4: Inzetten op een duurzaam internationaal cultuurbeleid als speerpunt

Internationaal cultuurbeleid geldt als blijvend aandachtspunt. Op 29 maart 2013 bracht de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk reeds advies² uit over de rol van het sociaal-cultureel werk in het Vlaams internationaal cultuurbeleid, waarin onder meer aandacht wordt gevraagd voor de specifieke context van sociaal-cultureel werk in internationaal perspectief en de sectorraad ondersteuning vraagt voor internationale netwerken en een Vlaams ontmoetingsplatform. Meer recent bracht de SARC i.s.m. SARiV op 28 mei 2014 advies³ uit over de culturele belangen van de Vlaamse Gemeenschap waarin de raden kozen voor een ruime definiëring van het cultuurbegrip en concrete aanknopingspunten bieden voor het internationaal cultuurbeleid.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk is dan ook teleurgesteld dat de beleidsintenties rond het internationaal cultuurbeleid opnieuw enkel de focus leggen op de professionele kunstensector. De beleidsbrief haalt enkel voorbeelden uit de professionele kunstensector aan (vb. Frankfurter Buchmesse, Biënnale van Venetië en de Ruhr Triënnale), en ook bij de uitwerking van het instrument Arts Flanders lijkt een brede benadering van de cultuursector afwezig.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk wijst op rol van het sociaal-cultureel werk in het Vlaams internationaal cultuurbeleid. De Beleidsbrief Cultuur 2016-2017 focust op een internationaal kunstenbeleid i.p.v. een cultuurbeleid. De sectorraad verwijst in dit kader naar eerdere adviezen van de SARC waarin een brede benadering van het internationaal cultuurbeleid geadviseerd en geargumenteerd wordt.

SD 8: Inzetten op een dynamisch, toegankelijk en uitnodigend sociaal-cultureel, circus- en amateurkunstenveld

OD 5 Investeren in amateurkunsten als motor voor creativiteit en verbinding

De Beleidsbrief Cultuur 2016-2017 vermeldt het nieuw decreet DKO. In het kader hiervan worden de beroepscompetenties van de amateurkunstenaars in kaart gebracht en afgestemd op het DKO en het professionele kunstenaarsveld. Het traject moet in de loop van 2017 worden afgerond.

² SARC Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk, *Advies bij de rol van sociaal-cultureel werk in het Vlaams Internationaal Cultuurbeleid*, 29 maart 2013, [http://www.cjasm.vlaanderen.be/raadcjasm/SR_scw/adviezen/20130329-advies-bij-rol-scw-in-Vlaams-Internationaal-Cultuurbeleid.pdf]

³ SARC en SARiV, *Grenzen doorbreken. Culturele belangen van de Vlaamse Gemeenschap*, 28 mei 2014, [<http://www.cjasm.vlaanderen.be/raadcjasm/AR/adviezen/20140528-advies-culturele-belangen.pdf>]

Uit deze passage spreekt een grote vaagheid en beperkte ambitie. De sectorraad verwijst naar het OESO-rapport Art for Art's sake. In dat rapport wordt aangetoond dat investeringen in kunsteducatie en innovatieve economieën hand in hand gaan. De OESO pleit voor een stevige verankering van kunst en cultuur in het hele (regulier) onderwijs. De SARC verwijst voor concrete adviespunten naar zijn advies⁴ van 25 maart 2016 over de conceptnota 'niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs', waarin reeds gewezen werd op een weinig ambitieus beleidskader.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt meer ambitie bij de hervorming van het DKO. De sectorraad verwijst naar het advies bij de conceptnota niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs voor concrete aanbevelingen.

SD 10: Naar geoptimaliseerde en doelgerichte beleidsstructuren en -instrumenten evolueren

OD 10.2 Rol van de bovenbouw en van de koepels herdefiniëren en wegwerken van overlappingsen

De Beleidsbrief Cultuur 2016-2017 stelt dat een concrete planning en inhoudelijke invulling van de bovenbouw-structuren voor eind 2016 moet landen. Na gesprekken met betrokken actoren, wordt de hervorming verder doorgevoerd. Voor eind 2017 moet het decretale werk afgerond zijn.

Er wordt afgewogen of de bovenbouw gebundeld wordt in een 'bovenbouw-decreet', of de bovenbouw wordt ingepast in de respectievelijke sectordecreten. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk wijst op de sectorale verschillen bij de organisatie van de bovenbouw. Vanuit conceptueel en bestuurskundig oogpunt lijkt uniforme regulering zinvol, maar in de praktijk kan dit nadelig zijn voor de sectoren. De sectorraad vraagt om de hervorming op een fijnzinnige en doordachte manier te benaderen.

De hervorming van de bovenbouw wordt nog niet geconcretiseerd in de beleidsbrief. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om bij de verdere uitwerking voldoende oog te hebben voor de sectorale eigenheden.

OD 10.4 Werk maken van de interne staatshervorming en de overheveling van de taken en bevoegdheden van provincies

In 2017 zal werk worden gemaakt van een Regionaal Cultuurdecreet dat provinciale taken en bevoegdheden moet omvatten. Over de concrete inhoud en financiering blijft de beleidsbrief zeer vaag. Het is onduidelijk of het decreet slechts een samenvoeging zal zijn van provinciale bevoegdheden en initiatieven, of er een nieuw beleid wordt beoogd.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt met aandring om klaarheid te scheppen over de inhoud van het Regionaal Cultuurdecreet. Bij de overdracht van de persoonsgebonden taken op 1 januari 2018 moet ook het Regionaal Cultuurdecreet in voege zijn.

De sectorraad wijst op de strakke timing; het decreet vraagt nog heel wat voorbereidingswerk voor de invoeging in 2018. Bovendien blijven heel wat organisaties in het ongewisse, op een moment waarop volop toekomstplannen worden gemaakt.

⁴ SARC Algemene Raad, *Advies bij de conceptnota 'niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs'*, 25 maart 2016, [<http://www.cjasm.vlaanderen.be/raadcjasm/AR/adviezen/20160325-advies-conceptnota-dko.pdf>]

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk stelt dat het Regionaal Cultuurdecreet niet beperkt mag worden tot een samenvoeging van bestaande initiatieven. De provinciale hervorming mag geen besparing of stilstand impliceren, maar biedt de uitgelezen kans om extra te investeren in een bovenlokaal beleid.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk stelt dat een bovenlokaal beleid een tweesporenbeleid is. Enerzijds moet een Regionaal Cultuurdecreet een licht beleidskader bieden voor de ondersteuning van initiatieven op bovenlokaal niveau. Dit kan via tijdelijke projectondersteuning voor spitante initiatieven. Anderzijds moet er worden nagedacht over de levensloop van bovenlokale initiatieven binnen sectoren. Binnen de sectordecreten moet oog zijn voor de levensloop van initiatieven. Het inlassen van doorgroeimogelijkheden kan daartoe een oplossing bieden. De sectorraad vraagt om in één beweging na te denken over de sectordecreten én een bovenlokaal decreet en de wisselwerking tussen beide.

Het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid kan inspiratie bieden bij de uitwerking van een experimenteerregeling. Via het decreet kunnen jeugdverenigingen projectsubsidies verwerven voor de uitvoering van een experimenteel project. Verenigingen die het potentieel hebben om door te groeien naar een erkenning, kunnen onder bepaalde voorwaarden tot zeven jaar worden gesubsidieerd voor het uitvoeren van een experimenteel project. Na deze periode kan een volwaardige erkenning worden aangevraagd.

De sectorraad wijst ook op de koppeling met het geplande decreet lokaal bestuur. Het huidige decreet intergemeentelijke samenwerking zal opgaan in dit nieuwe decreet Lokaal Bestuur. Omwille van de onlosmakelijke connectie, moet afstemming met een bovenlokaal cultuurdecreet worden nagestreefd.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk wijst op de strakke vooropgestelde timing en de onzekerheid in de sector. De sectorraad stelt dat er in één beweging moet worden nagedacht over de sectordecreten én een bovenlokaal decreet en de wisselwerking tussen beide. Ook de afstemming met het geplande decreet Lokaal Bestuur vraagt extra aandacht.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen,

Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiere, secretaris